

Скарга до Радника по виконанню обов'язків/ Омбудсмена

Адреса:

Office of the Compliance Advisor Ombudsman

International Finance Corporation

2121 Pennsylvania Avenue NW

Washington, DC 20433 USA

Телефон: + 1 202-458-1973

Телефакс: +1 202-522-7400

Електронна пошта: cao-compliance@ifc.org

Щодо Проекту МФК № 31990 Axzon A/S в Україні

Від громад сіл Делієво, Сівка-Войнилівська та Лани Галицького та Калуського районів Івано-Франківської області

Контактні дані представників в додатку 1.

За підтримки Національного Екологічного Центру України

www.necu.org.ua

Адреса: вул. Паньківська, 6-Б, м. Київ, 01033

тел. +38 044 238 62 60, +38 044 353 78 42

План:

Резюме	3
Опис проекту	4
Постраждалі сторони	5
Соціальні та екологічні проблеми	6
Доступ до екологічної інформації	6
Участь громадськості у прийнятті рішень	7
Несанкціоноване будівництво та операції	7
Запах	8
Землекористування	9
Забруднення води	9
Водозабір	9
Впливи пов'язані з експлуатацією доріг – зношення доріг, руйнування будинків, пилове забруднення	10
Збільшення антропогенного впливу на несучу здатність екосистем у Калуському районі ...	10
Збільшення антропогенного впливу у Галицькому районі	11
Збільшення антропогенного впливу на річку Дністер	11
Вимоги	12
Порушення політик та процедур МФК	13
Додатки	

Резюме

Ця скарга до апарату Радника по виконанню статутних зобов'язань/Омбудсмена, незалежного органу групи Всесвітнього Банку (САО), від громадян що постраждали від операцій данської компанії Axzon A/S (дочірня компанія Axzon A/S в Україні - Даноша) в Івано-франківській області України. Скаржники домагаються зупинки діяльності ферм які працюють або будуються з порушеннями законодавства, доступу до повної екологічної інформації щодо діяльності ферм, зменшення екологічних та соціальних впливів від діяльності ферм та відшкодування за шкоду заподіяну здоров'ю та довкіллю.

У березні 2013 МФК, що складає групу Всесвітнього банку, надала кредит на 70.6 млн. доларів Данській компанії Axzon A/S на промислове свинарство в Україні¹. Мета кредиту (проект 31990) полягає у консолідації та збільшенні виробничих потужностей завдяки додатковим виробничим об'єктам з вирощування свиней, в першу чергу в Україні. На сайті МФК чітко не зазначено на що будуть витрачені кошти, проте з опису проекту зрозуміло, що вони підуть на розширення чи будівництво нових ферм, а також можливо забійного цеху.

Скаржники, зазначені у додатку А, є мешканцями с. Делієво, с. Лани та с. Сівка-Войнилівська біля яких працюють чи будуються такі об'єкти – свиноферми компанії Даноша (дочірня компанія AxzonA/S в Україні). Зокрема, значні впливи на здоров'я, навколишнє середовище та умови життя через діяльність Даноші (AxzonA/S)² під кредитом МФК включають, серед іншого:

- забруднення повітря та запах, який суттєво впливає на здоров'я та добробут місцевого населення, зокрема викликає запаморочення, зменшення апетиту та загального самопочуття місцевих громад,
- потенційне забруднення ґрунтових та поверхневих вод гноївкою,
- внесення гноївки на поля у кількостях що перевищують нормативні, і як наслідок зниження родючої здатності ґрунтів та цінності землі,
- значні обмеження у доступі до екологічної інформації щодо впливів на навколишнє середовище та здоров'я населення, екологічної безпеки ферм,
- суттєві обмеження в громадських обговореннях та участі громадськості у прийнятті рішень,
- будівництво та експлуатацію деяких потужностей компанії з порушенням законодавства, несанкціоноване збільшення потужностей ферм,
- використання орендованих сільськогосподарських земель не за цільовим призначенням,
- ухилення від виплати компенсацій за використання земель,
- можливе незаконне укладання договорів оренди землі під будівництво,
- зношення доріг пов'язане з їх експлуатацією великогабаритними автомобілями компанії, пилове забруднення, руйнування житлових будинків поблизу доріг,

¹<https://ifcndd.ifc.org/ifcext/spiwebsite1.nsf/78e3b305216fcd8a85257a8b0075079d/4d5642e14f4cfe4485257b13005dadbc?opendocument>

² В подальшому

- екологічні впливи на Галицький національний природний парк та річку Дністер, які знаходять під охороною національного законодавства, та є важливими об'єктами рекреації та збереження біорізноманіття;
- додаткове збільшення антропогенного впливу в Калуському районі Івано-Франківської області, що вже визнаний зоною надзвичайної екологічної небезпеки.

МФК не виконав умов своєї Політики забезпечення екологічної та соціальної стійкості (ПЗЕСС)³, Процедур з екологічної та соціальної перевірки (ПЕСП)⁴, а також Політики доступу до інформації (ПДІ)⁵ під час оцінки, моніторингу та нагляду за проектом 31990. Зокрема, МФК не вдалося забезпечити, що діяльність Axzon A/S в Україні йде у відповідності з національним законодавством України та Стандартами діяльності МФК; МФК не вдалося забезпечити, що належне залучення громадськості компанією Axzon A/S; МФК не вдалося забезпечити відкритий доступ до екологічної інформації; МФК не вдалося забезпечити необхідну експертизу екологічної та соціальної діяльності, як вимагає Політика екологічної та соціальної перевірки.

В подальшому ці помилки призвели до порушення прав людини, а саме порушення права скаржників на здоров'я та безпечне довкілля, права на воду, права на достовірну інформацію про екологічні впливи та стан навколишнього середовища.

Скаржники в процесі підготовки цієї скарги співпрацювали з Національним екологічним центром України.

Скаржники, включаючи контактних осіб, не бажають розголошувати своє ім'я та персональні дані третім сторонам без попередньої згоди.

Опис проекту

Axzon A/S є данською холдинговою компанією. Axzon A/S володіє компаніями «Poldanor S.A.» в Польщі та Даношею в Україні, обидві компанії пов'язані з тваринництвом.

У березні 2013 року МФК надало кредит AxzonA/S (проект МФК 31990), на підтримку операцій та розширення виробництва зокрема на діяльність свиноферм компанії Даноша (дочірня компанія Axzon A/S в Україні).

Axzon A/S заснував Даношу у 2004 році. Компанія працює в Україні в Івано-Франківській області. Даноша здійснює свою діяльність у двох основних напрямках: тваринництво та рослинництво. Загалом, Даноша має п'ять свинокомплексів на 125800 голів сумарного утримання, всі комплекси Даноші є об'єктами промислового тваринництва:

1. У 2004 році Даноша викупила приміщення колишнього не функціонуючого свинокомплексу в с. Копанки і побудувала новий свинокомплекс, що наразі розрахований на 54000 голів та включає свиноматочну ферму, ферму відлучення, та відгодівельну ферму;

---

³Policy on environmental and social responsibility, МФК, 2012

⁴Environmental and social review procedures, Environment, social and governance department, МФК, 2009-2013

⁵Access to information policy, МФК, 2012

2. У 2008 було збудовано комплекс у с. Вилки, який включає ферму відлучення на 11900 свиней на забій;
3. У 2009 було збудовано комплекс ус. Лука на 24000 голів, який включає свиноматочну ферму та ферму відлучення;
4. У 2009 було викуплено та проведено реконструкцію комплексу у с. Тустань, що має відгодівельну ферму на 24000 свиней на забій;
5. У 2012 збудовано відгодівельний комплекс у с. Лани на 11900 голів.

Наразі будується шостий свинокомплекс у с. Делієво на 27300 голів та сьомий свинокомплекс у с. Маріямпіль на 11900 голів.

Будівництво восьмого свинокомплексу біля с. Сівка-Войнилівська, було зупинено в ході судового процесу. Договір оренди землі на будівництво свинокомплексу між сільською радою с. Сівка-Войнилівська та Даношею було підписано 08.11.2005. Проте на той час громада не була проінформована в повній мірі про обсяги виробництва та утворення відходів, потенційний вплив на навколишнє середовище та здоров'я. Після з'ясування обставин, громада села провела референдум 17.10.2010 на якому задавалися питання чи згодні місцеві жителі на будівництво таких ферм біля села. На референдумі громада вирішила, що не згодна на будівництво. На основі цього рішення 27.06.2012 сільська рада села Сівка-Войнилівська розірвала договір оренди. Даноша у відповідь подала позов до суду щодо неможливості розриву договору в односторонньому порядку. Суд, не розібравшись у справі, визнав розірвання договору нелігитимним. Громада села подала апеляційну скаргу. Проте під час розгляду апеляційної скарги було укладено угоду про примирення між громадою села Сівка-Войнилівська та Даношею на основі якої компанія відмовлялася від будівництва свиноферми на території села. Апеляційний суд задовольнив заяву про примирення, та визнав, що перше судове рішення було винесене з порушенням норм права, що призвело до неправильного вирішення справи. Тобто, громада мала право на відмову від будівництва. Приклад громади с. Сівка-Войнилівська підтверджує, що недобросовісне інформування та непрозора процедура участі громадськості під час обговорення будівництва ферми призвели до проблем в діяльності компанії в подальшому.

Постраждалі сторони

Компанія працює з багатьма селами, але мешканці більшості сіл дають в оренду землі під вирощування с/г культур, лише на землях 7 сіл побудовані або ведеться будівництво свиноферм. З останніх, місцеві жителі принаймні 2 сіл, в безпосередній близькості до яких розташовані або наразі будуються свиноферми Даноші, визнають себе постраждалими сторонами через екологічні та соціальні проблеми з діяльністю підприємств. Це місцеві жителі сіл Делієво та Лани. Місцеві жителі інших сіл, зокрема с. Маріямпіль, також виступали проти діяльності свиноферм Даноша.

Місцеві жителі ще одного села – с.Сівка-Войнилівська, біля якого будівництво ферми було зупинено, не отримали компенсації за використані паї та реабілітацію земель після припинення будівництва.

Місцеві жителі прилеглих території, де веде діяльність Даноша, та зацікавлена громадськість є постраждалими сторонами через не розкриття компанією екологічної інформації.

Крім того, діяльність свиноферм потенційно може впливати на Галицький національний природний парк та річку Дністер. В цьому разі постраждалими сторонами є всі потенційні користувачі цих природних ресурсів.

Соціальні та екологічні проблеми

Доступ до екологічної інформації

У громадськості немає доступу до повної та вичерпної екологічної інформації пов'язаної з діяльністю компанії Даноша на Україні. Зокрема, компанія не надає вільного доступу до інформації про виробничі потужності та технології, обсяги використання природних ресурсів та утворення відходів, управління відходами, екологічну та санітарно-епідеміологічну безпеку операцій, потенційні впливи на навколишнє середовище та здоров'я населення. Крім того, компанія не надає інформації про хід виконання робіт відповідно до Соціального та екологічного плану дій, який є частиною екологічної та соціальної документації Компанії на сайті МФК⁶.

Скаржники зазначають, що при спілкуванні з місцевим населенням перед будівництвом компанія не розголошувала конкретної інформації щодо виробничих потужностей та детальної екологічної інформації (зокрема конкретні цифри щодо утворення відходів та їх утилізації), матеріали ОВНС (зокрема копії ОВНС). Про потужності підприємств скаржники дізналися вже після побудови об'єктів.

На сайті компанії відсутня інформація щодо обсягів утворення відходів, впливів на навколишнє середовище та здоров'я населення від об'єктів та будівництва, та заходів з мінімізації впливів.⁷ На сайті є лише загальна інформація про використання біогазових установок та принцип їх роботи, а також що ведеться удобрення гноівкою.

Громадськість зробила декілька спроб отримати екологічну інформацію безпосередньо від компанії через листи-запити, проте безрезультатно.

Зокрема, скаржники з с. Делієво 16.09.2013 направили інформаційний запит до компанії з проханням надати інформацію про об'єми гною, який буде вироблятися щорічно, максимальний об'єм лагун для зберігання гною, а також доступ до екологічної документації – Оцінок впливів на навколишнє середовища, висновків державної екологічної та санітарно-епідеміологічної експертизи (додаток 2).

Компанія надала відповідь 28.12.2013 у якій відмовила у наданні такої інформації. Більш того, у відповіді зазначається, що прохання надання екологічної інформації від громади є протиправним (додаток 2).

НЕЦУ також подавав інформаційні запити до компанії щодо доступу до екологічної інформації та ходу виконання робіт відповідно до Соціального та екологічного плану дій представленому на сайті МФК: запит № 125-1/307 від 26.07.2013 та запит № 125-1/363 від 30.09.2013. На перший запит компанія відповіла, проте відповідь не містила жодної екологічної інформації; (додаток 2) другий запит компанія проігнорувала.

⁶<https://ifcndd.ifc.org/ifcext/spiwebsite1.nsf/78e3b305216fcdba85257a8b0075079d/c925060dbcb357ae85257b13005c59f3?opendocument>

⁷Офіційний сайт компанії Даноша. Посилання: <http://www.danosha.com.ua/> [станом на 27.12.2013]

Всі копії запитів від громади та НЕЦУ та відповідей компанії надані у додатку 2.

Участь громадськості у прийнятті рішень

Скаржники не задоволені процесом залучення громадськості у прийняття рішень, які мають прямий вплив на їх довкілля та здоров'я. Зокрема, скаржники незадоволені процесом громадського обговорення під час прийняття рішення про будівництво свиноферм. Під час укладання договорів на використання індивідуальних паїв та спільних земель, які знаходилися у розпорядженні сільської ради, місцеві жителі, у більшості випадків, не мали уявлення про справжні виробничі потужності запланованих підприємств, обсяги виробництва та обсяги утворення відходів через обмеження у доступі до інформації.

Реальні потужності ферм Даноші у Галицькому районі знаходяться у межах 11900-54000 голів, що набагато вище ніж могли очікувати місцеві жителі. В минулому, на території району розташовувались свиноферми, проте їх максимальні виробничі потужності були в декілька разів меншими за потужності підприємств AxzonA/S (див. додаток 3). Після введення в експлуатацію ферм, які наразі будуються, очікується, що поголів'я свиней ще збільшиться.

Обсяги виробництва компанії викликають стурбованість через впливи на навколишнє середовище та здоров'я: використання природних ресурсів, зокрема води, кількість утворених відходів та необхідність їх утилізувати, запаху.

Крім того скаржники не були залучені до обговорення місць розташування ферм. Зокрема, комплекси у с. Лани та с. Делієво були побудовані на пагорбах, що збільшує швидкість розповсюдження запаху, розповсюдження стоків у навколишньому середовищі. Невідомо, як проводилось обґрунтування місця розташування ферм та чи розглядалися альтернативні варіанти місце розташування.

Крім того, компанія збільшує обсяги виробництва на окремих фермах без консультації з місцевим населенням та, можливо, без наявності всіх відповідних дозволів та погоджень. Відповідно до висновку державної екологічної експертизи щодо робочого проекту⁸, свиноферма у с. Делієво має бути розрахована на 11900 голів на рік. Проте, у Проекті ліміту на утворення та розміщення відходів на 2013 рік⁹ зазначається, що річний обсяг продукції для свиноферми в с. Делієво складає 27300 голів (див. додаток 4). Таким чином, у 2013 році виробничі потужності для ферми у с. Делієво було збільшено більш ніж вдвічі від першочергово запланованих. Компанія «Даноша» не проводила консультацій з місцевим населенням та оприлюднення намірів щодо збільшення поголів'я на фермі. Невідомо, наскільки збільшення поголів'я для даної ферми є легітимним.

Несанкціоноване будівництво та операції

Деякі з ферм компанії не мають належних екологічних дозволів для проведення операцій. Відповідно до висновків державної екологічної експертизи, свиноферма у с. Делієво має дозволи на будівництво, які дійсні до вересня 2013. Виїзд на місце до села на початку листопада 2013 показав, що будівництво не закінчилося та будівельні роботи

⁸ Висновок № 09/31.08.09-033 державної екологічної експертизи щодо проекту "Будівництво спеціалізованої свиноферми, автотракторного парку і зерноскладів в с. Делієво Галицького району Івано-Франківської області"

⁹Проекті ліміту на утворення та розміщення відходів на 2013 рік на ТОВ "Даноша"

продовжуються. Незрозуміло, як компанія обґрунтовує легітимність будівництва ферми у с. Делієво після вересня 2013.

Більш того, місцеві жителі с. Делієво свідчать, що компанія Даноша завезла свиней та почала пробні операції на фермі у вересні 2013, паралельно з продовженням будівництва. Проте, відповідно до інформації наданої Івано-Франківською обласною державною адміністрацією¹⁰, станом на вересень 2013 компанія Даноша не отримувало дозволів на викиди в атмосферне повітря та спеціальне водокористування, а також погодження проектів відведення земельних ділянок під розміщення свиноферми. Ці документи необхідні для початку операцій (див. додаток 4).

Таким чином, терміни дії дозволів на будівництво ферми у с. Делієво вже закінчилися, а деякі дозволи на початок роботи ферми отримано не було.

Крім того, залишається нез'ясованим питання легітимності збільшення поголів'я на свинофермі у с. Делієво, як було описано у попередньому розділі.

Запах

Місцеві жителі скаржаться на нестерпний запах від свиноферм, особливо під час розбризкування гноївки на поля.

Загалом, на свинофермах Даноші гній збирається, деякий час зберігається в лагунах закритого типу після чого виноситься на поля як органічне добриво. Неприємний запах від свиноферм присутній постійно. Проте під час випорожнення лагун та розбризкування гною на полях запах значно підсилюється та стає різким, особливо за умов теплої температури. Більшість свиноферм та полів, де розбризкується гній розташовані достатньо близько до сіл. Враховуючи обсяги виробництва та обсяги утворення відходів, експозиція населення навколишніх сіл до запаху є значною.

Неприємний запах сильно впливає на здоров'я та благополуччя населення: викликає головний біль, запаморочення, зменшення апетиту та загального самопочуття.

В Україні не існує контролю за запахом, нормуються лише деякі складники, зокрема аміак, що робить місцеве населення беззахисним перед таким екологічним впливом.

Крім того, місцеве населення вказує на випадки коли компанія Даноша порушила режим зберігання та розприскування гноївки, чим ще більше погіршило ситуацію із розповсюдженням запаху. Зокрема, у квітні-травні 2011 року за свідченнями населення було порушено зберігання та розприскування гноївки, перевищення вмісту аміаку у повітрі біля ферм Даноші: свиноферми Копанки у Калуському районі та свиноферми Тустань Галицького району Івано-Франківської області (див. додаток 3).

Місцеві жителі с. Делієво також стурбовані, що збільшення запланованого поголів'я ферми поблизу їх села значно підсилить запах та зробить умови життя нестерпними.

---

¹⁰ Відповідь на інформаційний запит №03-16/Ко-11 від 20 вересня 2013, Департамент екології та природних ресурсів Івано-Франківської обласної державної адміністрації

Землекористування

Скаржники вказують на проблеми з внесенням гноївки в поля, компенсацією за використання паїв компанією, та реабілітацією землі після припинення операцій.

Скаржники стурбовані, що компанія вводить гноївку в ґрунти в річних обсягах, що перевищують потребу ґрунтів в органічних речовинах. Інформація про річні обсяги утворення гноївки на кожній фермі, кількість, площу та розташування полів на яких використовується гноївка та режим внесення гноївки відсутні. Компанія вже порушувала режими зберігання та винесення гноївки на поля (на свинофермі Копанки у Калуському районі та свинофермі Тустань Галицького району Івано-Франківської області - додаток 3), тож подібні порушення можливі у майбутньому.

Перенасичення ґрунтів гноївкою може призвести до руйнування родючого шару ґрунту на полях, забрудненню поверхневих та ґрунтових вод на території, втрати біорізноманіття та цінності земель.

Компанія Даноша досі не компенсувала частині місцевих жителів використання паїв. У 2005-2012 роках компанія використовувала земельні ділянки жителів с. Сівка-Войнилівська. Жодних компенсацій за використання цих земельних ділянок місцеві жителі не отримали. Зразок звернення з вимогою компенсувати збитки за користування земельною ділянкою надано у додатку 5. Загалом, компанія використала більше 50 земельних ділянок без компенсації (загальною площею 200 га).

В інших селах використання земельних ділянок та надання компенсації за них вимагає перевірки.

У с. Сівка-Войнилівська компанія Даноша також проклала дорогу по паях. Після припинення використання земель компанія не реабілітувала землі до початкового стану (додаток 6). Через прокладання дороги власники деяких паїв не мають доступу до своєї землі.

У с. Делієво компанія проклала водовід через паї без погодження з власниками паїв.

Забруднення води

Місцеві жителі стурбовані потенційною загрозою забруднення поверхневих та ґрунтових вод гноївкою. В селах немає централізованого водопостачання, місцеві жителі використовують воду з колодязів та свердловин на території сіл. Ферми розташовані близько до поселень, ізоляційні властивості лагун з гноївкою та систем забору гноївки невідомі, оскільки компанія не надає жодної екологічної інформації. У разі забруднення води гноївкою місцеві громади можуть бути позбавлені доступу до води для питного водопостачання, господарських, побутових та рекреаційних потреб.

Водозабір

Для своїх потреб компаніє здійснює водозабір з артезіанських свердловин. Обсяги та місця водозабору невідомі. Крім того невідомо як і в якому обсязі було здійснено оцінку впливів на водні ресурси. Місцеві жителі стурбовані впливом додаткового водозабору на рівень

ґрунтових вод, особливо у селах Галицького району (район розташування ферм Лани, Тустань, Делієво, та Маріямпіль).

Впливи пов'язані з експлуатацією доріг – зношення доріг, руйнування будинків, пилове забруднення

У випадках коли ферми розташовані поблизу сіл скаржники скаржаться на значне погіршення умов проживання, руйнування доріг через експлуатацію доріг вантажівками та великогабаритними автомобілями компанії. Дороги через села перебувають в дуже поганому стані. Збільшення навантаження на дороги, постійний рух великогабаритних автомобілів розбиває асфальт та робить їх непридатними для загального користування. Крім того, вібрації від руху великогабаритних автомобілів впливають на житлові будинки які розташовані вздовж доріг - в фундаменті та стінах будинків з'являються тріщини (див. додаток 7). Окрім того, у випадках коли дороги проходять через села, великогабаритні машини значно збільшують пилове забруднення та впливають на здоров'я та добробут місцевого населення.

Збільшення антропогенного впливу на несучу здатність екосистем у Калуському районі

Свиноферми мають значний негативний вплив на навколишнє середовище. Враховуючи обсяг та тип виробництва, всі ферми компанії Даноша є об'єктами підвищеної екологічної небезпеки відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 № 808¹¹. Деякі з ферми Даноші заходяться в Калуському районі Івано-Франківської області, що вже має значний антропогенний тиск на навколишнє середовище. Розташування додаткових підприємств підвищеної екологічної небезпеки в районі може підірвати несучу здатність екосистем.

Калуський район був визнаний зоною надзвичайної екологічної небезпеки спеціальним Указом Президента України ¹², а також спеціальною спільною місією Комісії оцінок надзвичайних ситуацій та координації Організації Об'єднаних Націй та Центру моніторингу та інформації Європейської Комісії¹³ через стан навколишнього середовища в цьому районі (додаток 9).

В Калуському районі довгий час видобувають сальвініт, каїніт та лангбейніт та працює велика кількість промислових підприємств. Видобувна промисловість та хімічне виробництво призвели до забруднення навколишнього середовища від шахт та відкритих карерів, шламонакопичувачів та шламовідвалів, інших побічних продуктів виробництва. В результаті помилок в плануванні шахт, відвалів та відстійників та інших накопичувачів відходів виробництва, утворилися провали земної поверхні, що призвели до пошкодження інфраструктури, засолення ґрунтів та води у Калуші та прилеглих територіях. Крім того, в районі зберігається значна кількість гексахлорбензену (ГХБ) – надзвичайно токсичного стійкого органічного забрудника. У 2010 було виявлено витік ГХБ у навколишнє середовище. Незалежне наукове дослідження виявило, що концентрації забрудника у воді були у 100

¹¹<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/808-2013-%D0%BF>

¹²<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/145/2010>

¹³[https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/UN-EC%20Technical%20Scoping%20Mission%20-%20Kalush%20\(16Apr10\).pdf](https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/UN-EC%20Technical%20Scoping%20Mission%20-%20Kalush%20(16Apr10).pdf)

разів вищими (у деяких випадках навіть більше) за Українські норми.¹⁴ Враховуючи природу забрудника, довготривалий ризик поширення ГХБ є значним.

Через це розташування додаткових промислових потужностей, а особливо потужностей що мають значні екологічні впливи, у Калуському районі було невиправданим та збільшило вже існуючий тиск на навколишнє середовище. Крім того, невідомо які наслідки існуючі проблеми в районі матимуть на виробництво свинини через можливість потрапляння стійких забрудників до поверхневих та підземних вод. Ці питання мають бути належним чином висвітлені в оцінках впливів на навколишнє середовище для всіх підприємств Даноші у Калуському районі.

Збільшення антропогенного впливу у Галицькому районі

Якщо в Калуському районі деякі ферми Даноші знаходяться поблизу зони екологічної катастрофи, то в Галицькому районі деякі свиноферми розташовані поблизу Галицького національного природного парку, який має чутливі екосистеми що знаходяться під охороною національного та міжнародного законодавства.

Галицький національний природний парк належить до природоохоронних територій Карпат площею біля 15000 га. Землі парку знаходять не в одному місці, а скоріше розкидані по території, та є частиною просторової мережі яка складається з заповідних територій, територій сіл, сільськогосподарських земель та земель загального користування вздовж річки Дністер. На території парку є види рослин та тварин що внесені до Червоної книги України, Європейського Червоного списку, та Бернської конвенції¹⁵. Парк має унікальні водно-болотні угіддя, що перебувають в процесі визнання як Рамсарські водно-болотні угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція, 1971)¹⁶.

Принаймні одна свиноферма (свиноферма Лани) знаходить в безпосередній близькості до території Галицького національного природного парку, що має суттєвий вплив на біорізноманіття. Будівлі з відгодівля свиней сфиноферми лани знаходяться в 10-15 метрів від межі парку (див. додаток 8). Представники парку зазначають, що жодних консультацій щодо потенційного впливу від діяльності компанії Даноша із спеціалістами Галицького національного парку під час вибору майданчика будівництва, власне будівництва та експлуатації свиноферми проведено не було.

Збільшення антропогенного впливу на річку Дністер

Свиноферми компанії Даноша знаходяться на території басейну річки Дністер. Дністер є транскордонним водотоком регіонального значення, який знаходиться під охороною Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків (Гельсінкі, 1992)¹⁷. У разі витікання гноївки та забруднення поверхневих або ґрунтових вод гноївкою, та потрапляння забрудника до річки Дністер, можливе виникнення надзвичайної ситуації транскордонного значення. Оскільки немає доступу до екологічної інформації щодо ферм Даноші, досі

¹⁴[https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/UN-EC%20Technical%20Scoping%20Mission%20-%20Kalush%20\(16Apr10\).pdf](https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/UN-EC%20Technical%20Scoping%20Mission%20-%20Kalush%20(16Apr10).pdf)

¹⁵<http://www.halychpark.if.ua/>

¹⁶http://www.ramsar.org/cda/en/ramsar-home/main/ramsar/1_4000_0

¹⁷<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/801-14>

невідомо, чи були проведені оцінки впливів від діяльності компанії на річку Дністер та передбачені заходи мінімізації або пом'якшення цих впливів.

Вимоги

Скаржники бажають щоб:

- МФК прийняв все необхідні кроки для того, щоб діяльність Даноші йшла у відповідності до стандартів діяльності МФК;
- МФК забезпечив оприлюднення всієї документації стосовно екологічних та соціальних впливів проекту громадам;
- В подальшому було забезпечено доступ до вчасної та вичерпної екологічної інформації. Зокрема, скаржники бажають мати вільний доступ до оцінок впливів на навколишнє середовище та іншої екологічної дозвільної документації; оприлюднення існуючих та запланованих виробничих потужностей ферм, обсягів утворення відходів та плану управління відходами, а також іншої екологічної інформації щодо діяльності компанії та її впливів на навколишнє середовище та здоров'я населення; оприлюднення ходу виконання заходів за Екологічним та соціальним планом дій, представленим на сторінці проекту на сайті МФК;
- Компанія забезпечила дієвий механізм комунікації з місцевим населенням, який наразі повністю відсутній. Зокрема, на свої інформаційні звернення до компанії скаржники бажають отримувати вчасні відповіді, що містять інформацію по суті заданого питання. Компанія також має забезпечити доступний та дієвий механізм скарг для місцевого населення;
- Компанія забезпечила залучення громадськості до прийняття рішень у питаннях що стосуються її життя, здоров'я та навколишнього середовища. Зокрема громадськість має залучатися під час обговорення питань навколо будівництва об'єктів - місце розташування об'єктів, їх потужностей, обсягів та порядку природокористування, утворення та управління відходами;
- Компанія забезпечила періодичне оприлюднення інформації щодо обсягів внесення гною в ґрунт на одиницю площі, технології попереднього підготування гною, режимів внесення, завчасне попередження місцевого населення про операції із внесення гною у ґрунт, оприлюднення даних щодо впливів на ґрунт, та проведення таких оцінок якщо цього не робилося;
- Компанія забезпечила оприлюднення інформації щодо впливів на ґрунтові та поверхневі води, режим та обсяги водокористування, технології очищення вод, запобіжні заходи, впливи на річку Дністер та план мінімізації таких впливів. Проведення відповідних оцінок, якщо вони не були зроблені до цього;
- Проведення оцінок кумулятивних впливів на екосистеми Галицького та Калуського району. Особливу увагу необхідно звернути на несучу здатність екосистем Калуського району як надзвичайної екологічної небезпеки; Проведення оцінок кумулятивних екологічних впливів на Галицький національний природний парк та мінімізація впливів;
- Проведення оцінок впливів під час будівництва та реконструкції об'єктів, якщо таких оцінок не було проведено до цього, та забезпечення заходів мінімізації впливів під час будівництва та реконструкції;
- Впровадження технології та методів зменшення неприємного запаху та експозиції населення до неприємного запаху;

- Припинення діяльності, що не відповідає вимогам українського чи міжнародного законодавства, або стандартам діяльності МФК;
  - Припинення будівництва ферми у с. Деліів через порушення з залученням громадськості на етапі планування та прийняття рішення, розташування ферми на пагорбі, що збільшує розповсюдження запаху та територію ураження при виникненні аварійної ситуації;
  - Припинення діяльності ферми у с. Лани через порушення з залученням громадськості на етапі планування та прийняття рішення та через впливи на Галицький природний парк;
  - Припинення іншої нелігитимної діяльності, зокрема прокладання та використання водовідводу через паї у с. Делієво;
- Проведення реабілітації земель після припинення їх експлуатації;
- Повернення компенсацій за використані паї;
- Розробка та впровадження заходів щодо зменшення негативних наслідків користування дорогами. Зокрема, ремонт доріг, зменшення пилового забруднення, надання компенсацій за тріщини у домах;
- Перевірка легітимності діяльності, зокрема щодо землекористування та оренди землі під будівництво, екологічної діяльності компанії.

Порушення політик та процедур МФК

МФК не виконав умов своєї Політики забезпечення екологічної та соціальної стійкості (ПЗЕСС)¹⁸, Процедур з екологічної та соціальної перевірки (ПЕСП)¹⁹, а також Політики доступу до інформації (ПДІ)²⁰ під час оцінки, моніторингу та нагляду за проектом 31990. Зокрема, МФК не вдалося забезпечити, що діяльність Axzon A/S в Україні йде у відповідності з національним законодавством України та Стандартами діяльності МФК; МФК не вдалося забезпечити, що належне залучення громадськості компанією Axzon A/S; МФК не вдалося забезпечити відкритий доступ до екологічної інформації; МФК не вдалося забезпечити необхідну експертизу екологічної та соціальної діяльності, як вимагає Політика екологічної та соціальної перевірки.

МФК не вдалося забезпечити що діяльність її клієнта, компанії Axzon A/S, йде у відповідності до Політики забезпечення екологічної та соціальної стійкості та Процедур з екологічної та соціальної перевірки

Відповідно до ПЗЕСС головним для місії МФК в області сприяння розвитку є забезпечення діяльності таким чином, щоб не нанести шкоду людям та навколишньому середовищу, та підвищити стійкість операцій у приватному секторі та на ринках на яких вони відбуваються. Корпорація бере на себе зобов'язання слідкувати за тим, щоб видатки економічного розвитку не лягали тягарем на тих, хто є бідним або уразливим, щоб в процесі розвитку не погіршувалися умови навколишнього середовища та щоб забезпечувалось раціональне управління та використання відновних природних ресурсів. Корпорація впевнена, що постійні консультації компанії з зацікавленими сторонами стосовно питань, що мають безпосереднє відношення до них, грає важливу роль у запобіганні або мінімізації ризиків та впливів на

¹⁸Policy on environmental and social responsibility, МФК, 2012

¹⁹Environmental and social review procedures, Environment, social and governance department, МФК, 2009-2013

²⁰Access to information policy, МФК, 2012

населення та навколишнє середовище²¹. МФК не забезпечила, що в результаті діяльності компанії Даноша видатки розвитку не лягли тягарем на уразливі групи населення; МФК не забезпечила, що умови навколишнього середовища не погіршувались (впливи на здоров'я, запах, проблеми з водокористуванням, ризики пов'язані з витоком гноївки для ґрунтів та водних об'єктів, впливи на біорізноманіття, тощо); МФК не забезпечила постійні консультації з населенням для запобігання та мінімізації ризиків.

Відповідно до ПЗЕСС, МФК також визнає відповідальність бізнесу по відношенню до захисту прав людини, що означає недопущення порушення прав людини та прийняття заходів, пов'язаних з негативними впливами на права людини, причиною яких прямо чи опосередковано може бути комерційна діяльність компанії²². Через те, що МФК не забезпечила відповідність діяльності компанії до ПЗЕСС, діяльність Даноші йде з порушенням прав людини, а саме порушення права людини на здоров'я та безпечне довкілля, права на воду, права на достовірну інформацію про екологічні впливи та стан навколишнього середовища.

Відповідно до ПЗЕСС, МФК має використовувати категоризацію проектів за їх екологічними та соціальними ризиками²³. Проекту 31990 було присуджено категорію В, що надається якщо проект має потенційні обмежені негативні екологічні та соціальні ризики, невеликі за кількістю, зазвичай локальні, у більшості випадків зворотні, які можливо зменшити відповідними мірами. Проте проект 31990 направлений на збільшення виробництва, будівництво нових ферм та можливо забійного цеху. Будівництво нових об'єктів завжди пов'язане із суттєвими змінами навколишнього природного середовища. Більш того, всі ферми компанії вже характеризуються значними екологічними та соціальними ризиками, не завжди локальними (як у випадку потенційного забруднення гноївкою р. Дністер). Поголів'я кожної з ферм компанії складає 12000-54000 голів, і українське законодавство визнає, що ферми такого масштабу мають відноситися до об'єктів підвищеної екологічної небезпеки²⁴, що є найвищим класом небезпеки об'єктів. Тому враховуючи потенційні ризики для навколишнього середовища проект 31990 має класифікуватися як проект категорії А, а не Б.

Відповідно до ПЗЕСС, у випадках коли комерційна діяльність може призвести до значного негативного впливу на місцеве населення (громади, що підпадають під дію проекту), МФК вимагає проведення інформованого консультування та участі населення²⁵. У випадку Даноші цього МФК не забезпечила проведення інформованого консультування та участі населення.

МФК не вдалося забезпечити ефективний регулярний нагляд за проектом 31990, який би гарантував, що діяльність компанії йде у відповідності до стандартів діяльності МФК щодо екологічної та соціальної стійкості²⁶.

---

²¹ ПЗЕСС, п. 9

²² ПЗЕСС, п. 12

²³ ПЗЕСС, п. 40

²⁴ <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/808-2013-%D0%BF>

²⁵ ПЗЕСС, п. 30

²⁶ ПЗЕСС, п. 45; ПЕСП, ESRP6. Direct investments: Supervision

МФК не вдалося забезпечити що діяльність її клієнта, компанії Axzon A/S, йде у відповідності до Стандартів діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості

ПЗСЕС МФК вимагає щоб МФК забезпечувала відповідність проектів, які вона фінансує, до вимог Стандартів діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості²⁷. Діяльність Даноші (Axzon A/S) не йде у відповідності до цих стандартів.

1. МФК не вдалося забезпечити, що проект здійснюється у відповідності до національного законодавства

У Вступі до Стандартів діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості²⁸ вказується, що компанія має дотримуватись відповідного національного та міжнародного законодавства.

При нерозголошенні екологічної інформації та ненаданні інформативних відповідей на адресні запити громадськості, компанія порушила Конституція України у ч. 2 ст. 50, згідно з яким кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля. Така інформація ніким не може бути засекречена. Крім того компанія порушила Закон України «Про доступ до публічної інформації» та Закон України у ст. 9 «Про охорону навколишнього природного середовища» де зазначається, що кожний громадянин України має право на вільний доступ до інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та вільне отримання, використання, поширення і зберігання такої інформації, крім обмежень встановлених законом. Доступ до екологічної інформації діяльності щодо діяльності компанії Даноша до таких обмежень не належить. Крім того надання компанією екологічної інформації є порушенням Конвенції про доступ до інформації, участі громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція), яка була ратифікована Україною 6 липня 1999 р.

Компанія порушила Закон України «Про екологічну експертизу» оскільки проводить будівництво ферми в с. Делієво після закінчення строку дії висновків екологічної експертизи.

Через відсутність екологічної інформації важко оцінити наявність чи відсутність інших порушення компанією норм українського законодавства.

2. МФК не вдалося забезпечити, що проект відповідає Стандарту діяльності 1

Стандарт діяльності 1 (СД1) вимагає створення та підтримання Системи екологічного та соціального менеджменту (СЕСМ). СЕСМ включає підготовку Соціальної та екологічної оцінки проекту та залучення громадськості, зокрема (1) взаємодію з зацікавленими сторонами, (2) створення механізму скарг та (3) періодична звітність. Діяльність Даноші можна класифікувати як недостатньою або неіснуючою за кожним з трьох пунктів.

2.1 Даноша не забезпечила взаємодію з зацікавленими сторонами

²⁷Міжнародна фінансова корпорація. Політика забезпечення соціальної та екологічної стійкості. 1 січня 2012.

²⁸ПЗСЕС, п. 3, п. 7; Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Вступ, п.5

Відповідно до СД1, Даноша мала підготувати Соціальну та екологічну оцінку проекту та забезпечити розкриття інформації, інформоване консультування та участь громадськості для забезпечення ефективної СЕСМ²⁹. Представлення проекту ферми в с. Делієво громадськості було зроблено без повного розкриття інформації, зокрема, щодо масштабу проекту, тривалості, будь-яких ризиків та потенційних впливів на громади та пом'якшення цих впливів, процесу взаємодії з зацікавленими сторонами та механізму подачі та розгляду скарг. У додатку 4 надано протоколи зібрання с. Делієво та с. Лани на якому був представлений проект. Протокол зібрання не містить даних яка саме інформація представлялась компанією, немає інформації про надання для ознайомлення копій Оцінок впливів на навколишнє середовище, передбачених українським законодавством. Прокон не містить даних про кількість та особи присутніх представників громади.

Скаржники зазначають, що компанією не було проведено консультування або інформованого консультування з зацікавленими сторонами.

2.2 Даноша не забезпечила зовнішні зв'язки з громадськістю, механізм подачі та розгляду скарг

Відповідно до СД1, Даноша мала запровадити та підтримати процедуру зовнішніх зв'язків з громадськістю³⁰. Така процедура включає отримання та реєстрацію звернень від громадськості; перевірку та оцінку проблеми; забезпечення, відстеження та документування заходів реагування; та відповідне корегування програми управління. Крім того, за наявності громад, які підпадають під вплив проекту, Даноша мала створити механізм подачі та розгляду скарг, що має сприяти розв'язку піднятих питань в найкоротший строк через зрозумілий та прозорий процес консультацій.

Даноша не лише не забезпечила процедур підтримки зовнішніх зв'язків з громадськістю та механізму скарг, але й проігнорувала спроби громадськості отримати таку інформації через листи-звернення або відмовила в доступі до екологічної інформації (див. додаток 2). Зокрема, компанія відмовила в наданні екологічної інформації коли представники громади звернулися до компанії через листи (цей механізм звернень до приватних установ забезпечений українським законодавством). Більш того, в офіційній відповіді компанії зазначалось, що громада не має право на отримання такої інформації (див. додаток 2).

2.3 Даноша не забезпечила звітність перед громадами, які підпадають під вплив проекту

Відповідно до СД1 Даноша має забезпечити періодичну звітність перед громадами, які підпадають під вплив проекту, зокрема компанія має періодично звітувати про План заходів щодо існуючих ризиків або впливу на них. Жодної періодичної інформації зацікавленій громадськості не було надано.

Більш того, громадськість не має доступу до інформації щодо ходу виконання Екологічного та соціального плану дій, який представлений на сайті МФК на сторінці Підсумку екологічного

---

²⁹Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 1, пп. 29-31

³⁰Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 1, пп. 34-35

та соціального огляду проекту 31990³¹. Цей план дій не був представлений місцевим громадам. На вебсайті МФК, сторінка проекту 31990 містить інформацію, що Екологічний та соціальні оцінки та План дій будуть доступні локально українською мовою за адресою компанії в Івано-Франківській області та на сайті компанії³². Компанія не надає жодної інформації про доступ до екологічної інформації за цією адресою. Сайт компанії не містить жодних посилань чи документів з Екологічної та соціальної оцінки та Плану дій³³. Компанія проігнорувала запит НЕЦУ (див. додаток 2) про хід виконання цього плану.

Через не розкриття Даношею інформації незрозуміло наскільки ефективною є СЕСМ компанії у решті своїх елементів.

3. МФК не вдалося забезпечити, що проект відповідає Стандарту діяльності 3

Стандарт діяльності 3 (СДЗ) направлений на запобігання або зведення до мінімуму забруднень, які виникають внаслідок реалізації проектів. Даноша не запобігла забрудненню навколишнього середовища біля свиноферми в с. Копанки та свиноферми в с. Тустань під час своєї діяльності та не врахувала всі відповідні фактори для запобігання забрудненню, які передбачені СДЗ.

3.1 Даноша не запобігла забрудненню навколишнього середовища

У 2011 році було заявлено про порушення режиму зберігання та розприскування гноївки, перевищення вмісту аміаку у повітрі біля свиноферми Копанки у Калуському районі та свиноферми Тустань у Галицькому районі Івано-Франківської області. Скаржники зазначають, що подібні порушення відбувалися неодноразово. Цим Даноша порушила вимоги СДЗ, відповідно до якого компанія мала запобігати викидам забруднюючих речовин в навколишнє середовище, а якщо це неможливо – забезпечити мінімізацію або регулювання інтенсивності та масового потоку таких викидів³⁴. Це відноситься до викидів забруднюючих речовин в атмосферу, водне середовище та ґрунт в умовах штатних, позаштатних та аварійних ситуацій.

---

³¹Підсумок соціального та екологічного огляду проекту 31990. Посилання:

<https://ifcndd.ifc.org/ifcext/spiwebsite1.nsf/78e3b305216fcd8a85257a8b0075079d/c925060dbcb357ae85257b13005c59f3?opendocument>[3 січня 2014]

³²Підсумок соціального та екологічного огляду проекту 31990: Axzon will make the current ESRS/ESAP review locally available, in Polish, Ukrainian and English language as appropriate, as part of their continued interaction with the local communities. The general disclosure will take place at their internet portals, where they also describe their general approach to Corporate Social Responsibility and Environmental performance: <http://www.axzon.eu/Subsidiaries>: <http://www.danosha.com.ua/>. Further the documents will be presented in And in Ukrainian language at the following address: Ul lisowa 1, 77-330 Kalush, Ivano Frankivsk Oblast, Ukraine.

Посилання:

<https://ifcndd.ifc.org/ifcext/spiwebsite1.nsf/78e3b305216fcd8a85257a8b0075079d/c925060dbcb357ae85257b13005c59f3?opendocument>[3 січня 2014]

³³Офіційний сайт компанії Даноша. Посилання: <http://www.danosha.com.ua/uk/2011-09-12-09-47-00/sustainability>[3 січня 2014]

³⁴Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 3, п. 10

3.2 Даноша не врахувала всі відповідні фактори для запобігання забрудненню, які передбачені СДЗ

Свиноферми Даноші розташовані у Галицькому та Калуському районах Івано-Франківської області. У Галицькому районі об'єкти компанії розташовані в безпосередній близькості до Галицького національного природного парку, що охороняє надзвичайно чутливі водно-болотні угіддя та є важливими осередком збереження біорізноманіття. В Калуському районі, де розташовані решта свиноферм, Даноша вже побудувала та планує подальше збільшення потужностей, хоча район був визнаний зоною надзвичайної екологічної небезпеки спеціальним Указом Президента України³⁵, а також спеціальною спільною місією Комісії оцінок надзвичайних ситуацій та координації Організації Об'єднаних Націй та Центру моніторингу та інформації Європейської Комісії³⁶. Більш того, всі свиноферми Даноші знаходяться в басейні річки Дністер, яка є транскордонним водотоком регіонального значення. Навантаження від додаткових об'єктів тваринництва на цій території може підірвати асиміляційну здатність навколишнього середовища. Цим Даноша порушила СДЗ через неврахування всіх відповідних факторів для запобігання забрудненню при плануванні діяльності³⁷. А саме, Даноша не врахувала існуючі умови навколишнього середовища; Даноша не врахувала існуюче землекористування – розташування великої кількості промислових об'єктів на території Калуського району; Даноша не врахувала близькість територій, які є важливими з точки зору збереження біорізноманіття – Галицького національного природного парку у Галицькому районі та річки Дністер; та Даноша не врахувала максимальну асиміляційну здатність навколишнього середовища. СДЗ передбачено (*ibid*), що якщо проект може стати значним джерелом викидів в районі з високим рівнем забруднення навколишнього середовища, як у випадку свиноферм Даноші, компанія окрім інших заходів мала розглянути інші стратегії, включаючи розташування альтернативних місць розташування об'єктів.

4. МФК не вдалося забезпечити, що проект відповідає Стандарту діяльності 4 Охорона здоров'я та забезпечення безпеки населення

Стандарт діяльності 4 (СД4) направлений на запобігання та усунення негативних впливів на здоров'я та безпеку громад, які підпадають під вплив проекту, на протязі всього періоду існування проекту. Відповідно до СД4 Даноша мала оцінити ризики та шкідливі впливи на здоров'я та безпеку громад, виробити та реалізувати превентивні заходи³⁸. Громади, які підпали під вплив від проекту 31990, скаржаться на неприємний запах, що впливає на самопочуття, пилове забруднення від використання доріг великогабаритними машинами в межах сіл, потенційне забруднення води гною. Ці ризики не були враховані компанією та не було вжито превентивних заходів, або масштаб превентивних заходів не відповідає характеру та масштабу впливів від діяльності Даноші.

5. МФК не вдалося забезпечити, що проект відповідає Стандарту діяльності 6 Збереження біологічного різноманіття та стійке управління живими природними ресурсами

³⁵<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/145/2010>

³⁶[https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/UN-EC%20Technical%20Scoping%20Mission%20-%20Kalush%20\(16Apr10\).pdf](https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/UN-EC%20Technical%20Scoping%20Mission%20-%20Kalush%20(16Apr10).pdf)

³⁷Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 3, п. 11

³⁸Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 4, п. 5

Стандарт діяльності 6 (СД6) направлений на захист та збереження біологічного різноманіття та підтримку потенціалу екосистемних послуг, включаючи забезпечуючі послуги, регулюючі, культурні та підтримуючі послуги. Даноша не врахувала СД6 у своєму соціальному та екологічному огляді проекту, Даноші не вдалося уникнути впливу на біологічне різноманіття, та першорядні екосистемні послуги для громад, які підпадають під вплив проекту.

5.1 Даноша не врахувала СД6 у своєму соціальному та екологічному огляді проекту

Застосування СД6 визначається в процесі визначення екологічних та соціальних ризиків та впливів проекту. Діяльність компанії Даноша пов'язана з впливами на біологічне різноманіття та екосистемні послуги Галицького природного парку та річки Дністер, які охороняються національним та міжнародним законодавствами, тому діяльність Даноші має йти у відповідності до СД6. Крім того, для всіх проектів пов'язаних з тваринництвом є обов'язковою оцінка щодо стійкого управління живими ресурсами, яка передбачена СД6³⁹, та вимоги пп. 26-30 СД6. Проте Підсумок екологічного та соціального огляду проекту 31990 на сайті МФК не включає СД6 як Стандарт діяльності застосовний до проекту, що порушує вимоги Політики забезпечення соціальної та екологічної стійкості МФК.

5.2 Даноші не вдалося уникнути впливу на біологічне різноманіття, та екосистемні послуги для громад, які підпадають під вплив проекту

Відповідно до СД6, при визначенні ризиків та впливів, Даноша мала розглянути прямі та опосередковані впливи на біологічне різноманіття та екосистемні послуги. В якості першочергового заходу, Даноша мала запобігти впливам на біологічне різноманіття та екосистемні послуги⁴⁰. Коли уникнути таких впливів неможливо, необхідно здійснювати заходи по їх зведенню до мінімуму та відновлення біологічного різноманіття. Даноша розмістила свиноферму у с. Лани в безпосередній близькості від Галицького національного природного парку та р. Дністер. Запах від ферми, інші викиди в атмосферу, водозабір та скид вод, небезпека витоку гноївки мають прямий вплив на водні та водно-болотні екосистеми та їх біорізноманіття. Нагальної необхідності у такому географічному розташування свиноферми немає. Крім того, Даноша мала забезпечити участь громад у визначенні екосистемних послуг на які свиноферми мають вплив та заходів із запобігання або мінімізації впливу⁴¹. Свинарми мають прямий вплив на водокористування громад та культурно-рекреаційні послуги Галицького національного парку та р. Дністер. Даноша порушила СД6 оскільки не провела аналіз впливів на екосистемні послуги із залученням громад та біорізноманіття, а також не запобігла цим впливам.

³⁹Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 6, п. 26

⁴⁰Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 6, п. 7

⁴¹Стандарти діяльності МФК щодо соціальної та екологічної стійкості, Стандарт діяльності 6, пп. 24-25